

ارتقاء کیفیت حرفه‌ی حسابرسی با استفاده از فناوری اطلاعات

بهاره براهویی پیرنیا^۱، راضیه شاهوژی^۲

^۱ عضو هیات علمی دپارتمان حسابداری، آموزشکده فنی و حرفه‌ای دختران زاهدان، دانشگاه فنی و حرفه‌ای استان سیستان و بلوچستان، ایران (نویسنده مسئول)
^۲ دانشجوی کارشناسی حسابداری آموزشکده فنی و حرفه‌ای دختران زاهدان، دانشگاه فنی و حرفه‌ای استان سیستان و بلوچستان، ایران

چکیده

حرفه حسابرسی نوین، محتاج نوآوری، تغییر تکنیک‌های سنتی و کسب مهارت‌های جدید است تا بتواند مسئولیت‌هایش را در عصر فناوری اطلاعات به نحو مطلوب به انجام برساند. حساب‌رسان فعلی بابت مواجهه با وضعیت‌های متغیر و پویا، باید خود را برای مقابله با چالش‌های جدید آماده کنند تا بتوانند فعالیت‌های خود را با کمترین هزینه، بیشترین دقت، به هنگام و با کیفیت مناسب انجام دهند. امید است که نظام حسابرسان کشور در این مسیر گام بردارد. بدین صورت که سیستم‌های حسابداری و حسابرسی متناسب با فناوری‌های جدید را طراحی و توسعه دهد و گزارشگری و افشاگری‌های جامع حسابداری را با تغییرات سریعی که در دنیای تجاری انجام شده، همگام سازد. تحقیق حاضر جهت مطالعه در زمینه ارتقاء کیفیت حرفه حسابرسی با استفاده از فناوری اطلاعات صورت گرفت است جهت حصول هدف مطروحه از مطالعات کتابخانه‌ای استفاده شده است. از آنجا که توسعه فناوری اطلاعات در حسابرسی دارای مزایای متعددی می‌باشد اما جایگزین حرفه حسابرسی نمی‌باشد و نمی‌تواند حسابرسان را از اجرای کامل همه مراحل حسابرسی بی‌نیاز سازد.

واژه‌های کلیدی: فناوری اطلاعات، استقلال حساب‌رسان، حسابرسی مستمر

۱. مقدمه

امروزه تقریباً در هر سازمانی سیستم های اطلاعاتی و فناوری اطلاعات جزو بخش های اصلی آن سازمان می باشد. در نتیجه وجود حسابرسی فناوری اطلاعات برای ایجاد اطمینان از اینکه سیستم ها به نحو مناسب تحت کنترل هستند و همانطور که انتظار می رود عمل کنند ضروری ست، با این وجود اجرای یک راهبرد حسابرسی فناوری اطلاعات که هزینه های این حسابرسی را توجیه نموده و کاربرد و اثر بخشی سیستم های اطلاعاتی را توسعه دهد موضوع چالش بر انگیز است.

حسابرسی فناوری اطلاعات، آزمون کنترل های ساختار فناوری اطلاعات است. در واقع حسابرسی فناوری اطلاعات فرایند سیستماتیک جمع آوری و ارزیابی بی طرفانه شواهد پشتوانه یک یا چند ادعا از سیستم های اطلاعاتی، شیوه ها و عملیات سازمان است. ارزیابی شواهد به دست آمده در این حسابرسی نشان می دهد که اگر سیستم های اطلاعاتی ایمن باشند، داده های نگهداری شده، صحیح و عملیات شرکت به طور کارا و مؤثر هدف های سازمان را تحقق می بخشد. اجزای اولیه حسابرسی فناوری اطلاعات از شقوق مختلف به وجود آمده است. اول استفاده از روش های حسابرسی سنتی، روش های کنترل داخلی و کنکاش و تحلیل بر روی فلسفه کنترل و دوم مدیریت سیستم های اطلاعاتی می باشد که روش های لازم برای رسیدن به طراحی و اجرای موفقیت آمیز سیستم ها را فراهم می کند. (مرشدی پور، دهقان دهنوی و معین الدین ۱۳۹۵) گسترش روزافزون فناوری اطلاعات به همراه سرعت فرآیند آن کلیه ابعاد جوامع بشری را در پرتو خود گرفته است. نیاز به دسترسی سریع به اطلاعات دقیق و سالم مربوط و به هنگام با حداقل بهای تمام شده و حداکثر کارایی، گرایش به استفاده از فناوری های نوین را به عنوان یک عامل حاکم بر سازمان ها مطرح و آن ها را مجبور به همگام شدن با شرایط کرده است. این موج تازه و پر سرعت روش انجام کارها را دگرگون کرده و باعث تغییر از سیستم مبتنی بر کاغذ به سیستم های اطلاعاتی الکترونیکی و نرم افزاری شده است. (محمود دهنوی ۱۳۹۵ مفهوم استقلال در استانداردهای حسابرسی مهمترین شرط حسابرسی است. که نداشتن آن حسابرسان را از اظهار نظر نسبت به صورت های مالی منع می کند (پاکروان ۱۳۹۰) در آیین رفتار حرفه ای استقلال حسابرسی در قالب احکام قابل اجرا بدین صورت تعریف شده است. هنگامی که حسابرسان حرفه ای مستقل مسئولیت انجام کاری را به عهده می گیرند که مستلزم گزارشگری حرفه ای است. باید فاقد هرگونه نفع و علاقه ای صرف نظر از آثار آن باشند که ممکن است به درستکاری و بی طرفی و استقلال ایشان تأثیر گذارد. (محمدی عباس زاده ۱۳۹۵)

۲. بیان مسأله:

حسابرسی به عنوان یک حرفه یک تخصص و یک رشته عمر نسبتاً کوتاهی دارد که به زحمت به بیش از یکصد سال می رسد اما همزمان با تحولات شتاب آمیز یکصد سال گذشته حرفه حسابرسی نیز به سرعت خود را با شرایط زمان تطبیق داده و به عنوان یک دانش تخصصی مطرح شده است. فرایند تکاملی حسابرسی با به کار گیری علوم وصولی مانند آمار و ریاضیات، مدیریت و سیستم های اطلاعاتی در حسابداری و حسابرسی همراه بود تغییرات وسیع در تکنولوژی اطلاعات که به گسترش فزاینده ی سیستم های کامپیوتری، پردازش اطلاعات مالی انجامید، حسابداری را متحول و تغییرات و تحولات سریع حسابرسی را الزامی کرده است. علاوه بر وضع قوانین و مقررات فعالیت های اقتصادی قوانین مالیاتی و تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی، حسابرسی را بر رشته ای پیچیده و پویا تبدیل کرده است. امروزه تقریباً در هر سازمانی سیستم های اطلاعاتی و فناوری اطلاعات جزو بخش های اصلی آن سازمان می باشد.

در نتیجه حسابرسی فناوری اطلاعات برای ایجاد اطمینان از اینکه سیستم ها به نحو مناسب کنترل شده ایمن هستند و همانطور که انتظار می رود عمل کنند ضروری ست با این وجود اجرای یک راهبرد حسابرسی فناوری اطلاعات که هزینه های این حسابرسی را توجیه نموده و کاربرد و اثر بخشی سیستم های اطلاعاتی را توسعه دهد موضوع چالش بر انگیز است. گسترش روزافزون فناوری اطلاعات به همراه سرعت فزاینده آن کلید ابعاد جوامع بشری را در پرتو خود گرفته است. نیاز به دسترسی سریع به اطلاعات دقیق و سالم به مربوط و به هنگام، حداقل بهای تمام شده و حداکثر کارایی، گرایش به استفاده

از فناوری های نوین را به عنوان یک عامل حاکم بر سازمان ها مطرح و آن ها را مجبور به همگام شدن با شرایط کرده است . (مرشدی پور ۱۳۹۵)

۳. تعاریف

استقلال حسابرسان :

استقلال در واقع ، مفهومی انتزاعی است که به طور مستقیم مشاهده شدنی نیست و اغلب آن را به عنوان حالت ذهنی توصیف کرده اند که به مفاهیمی همچون بی طرفی ، صداقت ، امانت شخصیت ارتباط دارد . در بیشتر تعاریف های موجود ، دو بعد برای استقلال وجود دارد یک استقلال واقعی و دیگری استقلال ظاهری به طوری که بار تلت (۱۹۹۳) استقلال واقعی را نبود گرایش ذهنی در اجرای عملیات حسابرسی می داند و استقلال ظاهری را پرهیز از شرایط که حسابرسی را در تضاد منافع آشکار با صاحبکار نشان می دهد . بنابراین استقلال واقعی با بی طرفی و استقلال ظاهری به طور معمول با تصور استفاده کنندگان از وجود تضاد منافع حسابرسی در یک وضعیت معین ارتباط دارد . (عباس زاده ، محمدی ۱۳۹۲)

ابعاد گوناگون استقلال حسابرسی :

استقلال حسابرسی در رابطه با حسابرسی و اظهار نظر نسبت به صورت های مالی که توسط صاحبکار تهیه می شود دارای معانی مختلفی است . استقلال در این مورد یک عبارت هنری است از آنجا که سرمایه گذاران ، اعتبار دهندگان ، دولت و سایر استفاده کنندگان ممکن است بر اظهار نظر حسابرسی تکیه کنند استقلال حسابرسی معنی خاصی پیدا می کند . بنابراین حسابرسی نه تنها نباید قضاوت خود را منوط به دیگران کند . بلکه باید از هر گونه نفع شخصی که ممکن است قضاوت وی را تحت تأثیر قرار دهد ، مستقل باشد . استقلال در این ساختار یعنی عینیت یا انحراف نداشتن از قضاوت دقیق برای مفهوم استقلال حسابرسی سه بعد ارائه شده است . به اعتقاد موتز و شرف (۱۹۶۱) حسابرسی باید در مراحل و زمان های زیر مستقل باشد :

۱- استقلال در برنامه ریزی حسابرسی: یعنی آزادی از کنترل و یا تأثیر چی چا در انتخاب روش ها و ورودی های حسابرسی و محدوده های کار برد آن ها (محمدی ، عباس زاده ۱۳۹۲)

۲- استقلال در گرد آوری و ارزیابی شواهد : یعنی آزادی از کنترل یا تأثیر بیجا در انتخاب زمینه ها ، فعالیت ها و روابط فردی

۳- استقلال در گزارشگری : یعنی آزادی از کنترل یا تأثیر بر گزارش یافته های حسابرسی

فناوری اطلاعات:

حسابرسی فناوری اطلاعات را پردازش خودکار داده ها، پردازش الکترونیکی داده ها و یا حسابرسی کامپیوتری نیز می نامند . در واقع حسابرسی فناوری اطلاعات فرآیند سیستماتیک جمع آوری و سازمان است . ارزیابی شواهد به دست آمده در این حسابرسی نشان می دهد که اگر سیستم های اطلاعاتی ایمن باشد داده های نگهداری شده صحیح و عملیات شرکت به طور کارا و مؤثر هدف های سازمانی را تحقق می بخشد . (مرشدی پور ، دهقان ، معین الدین ۱۳۹۵)

حسابرسی مستمر :

حسابرسی را میتوان روش خودکار برای ارزیابی خطر و کنترل ها به صورت مداوم دانست و فناوری عنصر اساسی در اجرای چنین روشی محسوب می شود . به عقیده انجمن حسابرسی داخلی آمریکا ، این نوع حسابرسی عبارت است از : ساختار یا چارچوبی که اطمینان بخش کنترلی ، ارزیابی خطر ، برنامه ریزی حسابرسی ، تحلیل رقمی ، سایر ابزار ، فنون و فناوری ها را با یکدیگر همسو میکند و از موضوعات سطح خرد از قبیل آزمون جزئی مبادلات برای ارزیابی اثر بخشی کنترل ها و موضوعات سطح کلان مثل ارزیابی و شناسایی خطر به منظور تأمین طرح حسابرسی را سالانه حمایت می کند . حسابرسی مستمر ، روش

شناسایی است که با استفاده از یک سری بیانیه های حسابرسی و هم زمان با رویدادها و یا دوره کوتاه مدتی بعد از وقوع آن ها حسابرسان مستقل را قادر به فراهم کردن اطمینانی مستند درباره ی موضوع مورد نظر میکند . (محمود دهنوی ۱۳۹۵)

۴. روش تحقیق :

در این پژوهش جهت تعیین تاثیر استفاده از فناوری اطلاعات بر ارتقاء کیفیت حرفه ی حسابرسی، از روش مطالعات اسنادی و کتابخانه ای، مراجعه به کتب، مجلات، پایان نامه ها وسایت های اینترنتی مبانی نظری و پیشینه پژوهش و داده های پژوهش اطلاعات گردآوری شده است. روش اجرا توصیفی-پیمایشی می باشد. پژوهش حاضر از نظر هدف، تحقیقی کاربردی است. و از آنجا که از اطلاعات گذشته برای این پژوهش استفاده شده است. پس از نظر بُعد زمان پژوهش گذشته نگر می باشد .

۵. پیشینه ی پژوهش :

تورنتو در سال ۲۰۰۳ به این نتیجه رسید که بیشتر ذینفعان درک متفاوتی از این نکته دارند که چه نوع خدماتی استقلال حسابرسی را مخدوش میکند .ویوان ای و رابرت نیکل(۲۰۰۳) بیان میکنند که بین حق الزحمه هایی حسابرسی وحق الزحمه خدمات غیر حسابرسی رابط مثبتی وجود دارد که میتواند استقلال حسابرسی را نقص کند اما در هر دو حال بانگاهی کلی بر مقررات تدوین کنندگان استاندارد ها در دوره هاومناطق مختلف تفاوت نگاه این تدوین کنندگان نسبت به شرایط محیطی جامعه آنها بهتر نمایش داده میشود .لازم به ذکر است که به موارد بی شماردیگری در آیین رفتارحرفه ای به عنوان مفاهیم موثر بر استقلال حسابرسی از جمله منبع تبلیغ،روابط شخص وخانوادگی وخرید کالا وهدايا وپذیرایی و...اشاره کرد این واقیت را باید پذیرفت که مفهوم استقلال واثبات ان امروز تا حدود زیادی تغییر یافته است. گول(۱۹۸۹) طی پژوهش در کشور مالزی تأثیر چند عامل از جمله رقابت کمیته ی حسابرسی صاحبکار و اندازه ی مؤسسه ی حسابرسی را بر استقلال حسابرسی داشته اما اندازه ی مؤسسه ی حسابرسی دارای تأثیر منفی بوده وکمیته ی حسابرسی نیز از دیدگاه آزمون ها مهم نبود.فدراسیون بین المللی حسابداران(۲۰۰۱)در پاراگراف ۸۰۳۹آیین رفتار حرفه ای میگوید:اگر کمیته ی حسابرسی مستقل از مدیریت باشد وبتواند مدیریت را در ارتباط با مستقل بودن حسابرسی متقاعد کند میتواند نقش نظارتی مهمی داشته باشد.(محمدی ، عباسی زاده۱۳۹۲)

۶. روش ها :

- ایی آر پی عاملی برای ایجاد تغییر در حسابداری:
سیستم ایی آر پی در قالب نرم افزار یکپارچه ای تعریف می شود که وظیفه آن کنترل کلیه جریان های مربوط به کارکنان ، مواد ، وجه نقد و اطلاعاتی در سازمان است . اساس سیستم ایی آر را که در آن از فناوری یکپارچه سرویس دهنده - سرویس گیرنده استفاده می شود پایگاه داده یکپارچه تشکیل می دهد . بنابراین کلیه داده ها فقط یکبار آن هم معمولا در زمان ایجاد آن هاوارد سیستم می شود و در اختیار استفاده کنندگان قرار می گیرند . (محبی)
-سیستم تشخیص هویت رادیویی (تلفیقی از سخت افزار و نرم افزار) :
یکی از جدیدترین مباحث مورد توجه دانشمندان جهت شناسایی افراد و کالاها استفاده از سیستم شناسایی به کمک امواج رادیویی ۵ است . (wal martوال مارت)این سیستم توسط فروشگاه های زنجیره ای بزرگ از قبیل مک دونالد و نیز در سازمان هایی چون وزارت دفاع آمریکا استفاده می شود.

-سیستم واحدهای استاندارد SI تنها سیستم قابل قبول طرح مسائل می‌باشد. در شرایط ویژه که بیان مسئله در سایر سیستم‌ها ضروری است، لازم است معادل‌های استاندارد SI آنها نیز ذکر گردند. توجه گردد که واحدها برای مقادیر ذکر شده در جداول و یا عناوین محورها در اشکال فراموش نشوند.

۷. فرآیند توسعه در حرفه حسابرسی

توسعه در حرفه حسابرسی از دو طریق میسر می‌شود: ۱- کاهش هزینه ۲- بالا بردن کیفیت و درست استفاده کردن از منابع فناوری اطلاعات در این ارتباط کمک بسیار بزرگی میکند. البته استفاده از ابزار و فنون حسابرسی به کمک رایانه مثل همه‌ی موضوع‌های دیگر یک دوره تحول و پیشرفت تدریجی دارد که جهت تسریع آن و رفع مشکلات موجود در این زمینه می‌توان راه حل‌های زیر را توصیه نمود:

- ۱) استفاده از تجربه‌های بین‌المللی و شناخت دستاورد‌های سایر کشورها در این زمینه متناسب با شرایط محلی کشور
- ۲) بازنگری و تعدیل استاندارد‌ها، و رهنمودها و فنون کار حسابرسی
- ۳) ایجاد زیرساخت یا بستر ملی با مشارکت فعالان بخش خصوصی و حمایت بخش دولتی
- ۴) آموزش در دو عرصه، محیط کار و دانشگاه
- ۵) تقویت بخش فناوری اطلاعات در مؤسسه‌های حسابرسی
- ۶) برگزاری سمینارهای آموزشی و توجیهی جهت آشنا سازی با حسابرسی مبتنی بر رایانه و مزایای آن
- ۷) برنامه ریزی راهبردی، همکاری و تعامل همه‌ی اعضای حرفه و نهادهای تخصصی از جمله سازمان حسابرسی، دیوان محاسبات، جامعه حسابداران رسمی، سازمان بورس، سازمان امور مالیاتی، بانک مرکزی و سازمان فناوری اطلاعات به طور کلی این اعتقاد وجود دارد که گذر از حسابرسی سنتی به حسابرسی مبتنی بر رایانه باید در بلندمدت و هدفمند انجام شود تا فضایل از جهت اجرای اثر بخشی آن فراهم گردد و پیشرفت‌های حرفه حسابرسی ایران در سه دهه اخیر نشان می‌دهد که توفیق در این زمینه دور از دسترس نیست. (محمود دهنوی ۱۳۹۵)

۸. فناوری‌های نوین

ویژگی‌های سیستم‌های نوین که در حال حاضر مرتبط با فعالیت‌های حسابداری و حسابرسی مورد استفاده قرار می‌گیرد شامل موارد زیر است:

- ۱- دقت زیاد: در فعالیت‌هایی اگر انسان انجام می‌دهد دقت انجام کار وابسته به شخص کاربر متغیر و معمولاً غیر قابل اعتماد است در حالی که فناوری‌های نوین با دقتی بسیار بالا طراحی شده‌اند و عملیات محاسباتی و پردازشی از ضریب اطمینان بخشی بیشتری برخوردارند.
- ۲- به موقع بودن گزارش‌ها: در فناوری‌های نوین صرفاً با مشخص نمودن امنه اطلاعات مورد نظر برحسب تاریخی تا سقف خاصی از عملیات انجام شده در سیستم، میتوان بدون فوت وقت از داده‌های ثبت شده با سرعت بالا پردازش و محاسبات مورد نظر را انجام داد و گزارش کار را دریافت کرد. همچنین، تنوع گزارش‌های ارائه شده به مراتب بیش از سیستم‌های سنتی مشابه است.
- ۳- امکان مبادله اطلاعات: مهم‌ترین کاربرد فناوری‌های نوین از لحاظ نحوه استفاده از سیستم در قالب ایجاد امکانات و فراهم نمودن بستر لازم جهت تبادل اطلاعات ارائه شده در سیستم‌های در نظر گرفته شده است. علاوه بر این ویژگی‌ها مواردی نظیر کاهش اندازه فیزیکی مخازن اطلاعات رفع برخی از فسادهای اداری ایجاد امکان کار تمام وقت، کاهش هزینه‌های سیستم و

سازمان، ایجاد امکان همکاری به روش کار از راه دور نیز از خصوصیات بارز فناوری‌های نوین هستند. ۴- سیستم تشخیص هویت رادیویی (تلفیقی از سخت‌افزار و نرم‌افزار): یکی از جدیدترین مباحث مورد توجه دانشمندان جهت شناسایی افراد و کالاها استفاده از سیستم شناسایی به کمک امواج رادیویی ۵ است (wal mart). وال مارت (Mc Donald) این سیستم توسط فروشگاه‌های زنجیره‌ای بزرگ از قبیل مک دونالد و نیز در سازمان‌هایی چون وزارت دفاع آمریکا استفاده می‌شود. ۵- نظارت بر نحوه تولید: فرض کنید بعد از این که بدنه هر دوچرخه در کارگاه اولیه ۷ آماده شد جهت تکمیل مراحل ساخت بدنه‌ها را به قسمت رنگ پاشی منتقل می‌کنند، بدنه‌ها بر روی پالتهایی حمل می‌شود که روی این پالتهای برچسب آراف آی دی نصب شده‌اند. و حاوی اطلاعات درباره شماره سفارش تولیدی و مقصد می‌باشد با توجه به اینکه درهای خروجی کارگاه اولیه مجهز به دستگاه برچسب خوان ۸ است. سیستم به طور خودکار درحالی که بدنه‌ها در حال حرکت است. اطلاعات خود را با استفاده از برچسب‌ها به هنگام می‌کند بعد از این که بدنه‌ها به قسمت رنگ رسید دستگاه برچسب خوان سیستم را با اطلاعاتی ویژه هر سفارشی به هنگام می‌کند.

۶- بهبود فرآیند تخلیه کالا در انبار: وقتی یک محموله از کارخانه دوچرخه سازی به قسمت توزیع میرسد پالتهای حاوی دوچرخه در انبار تخلیه می‌شود. بر روی این پالتهای برچسب‌های آراف آی دی نصب شده است این پالتهای از مقابل یک آنتن عبور داده می‌شود که این آنتن با دستگاه برچسب خوان ارتباط دارد. این دستگاه اطلاعاتی را که در مورد کالا منتقل می‌کند. مستقیماً بر روی یک صفحه نمایش نشان می‌دهد و راننده می‌تواند اطلاعات کالاهای تخلیه شده را ببیند. بعد از اینکه عملیات تخلیه پایان یافت. راننده می‌تواند با مشاهده فهرست اقلام کالا بر روی صفحه نمایش، درستی وصحت عملیات تخلیه را تایید کند. سیستم در هر لحظه خود را بروز می‌کند و یک متصدی بر نحوه ذخیره دوچرخه‌ها در انبار نظارت می‌کند. ۷- تایید به پایان رسیدن عملیات تحویل: در هر بخش خروجی توزیع یک دستگاه برچسب خوان آراف آیدی وجود دارد که اطلاعات همه پالتهایی را که بارگیری شده می‌خواند بعد از اینکه پالتهای بارگیری شدند کاربر می‌تواند عملیات بارگیری را با استفاده از صفحه نمایش که در هر خروجی وجود دارد تایید کند سیستم به عنوان گونه‌ای طراحی شده که امکان وقوع اشتباهات انسانی در آن وجود ندارد مثلاً اگر کاربر سعی کند قبل از اینکه همه پالتهای بارگیری می‌شود عملیات بارگیری را تایید کند. سیستم پیغام خطا می‌دهد.

۹. فناوری اطلاعات و مفاهیم اهمیت و ریسک

اهمیت، موضوعی است که با ریسک حسابرسی بسیار در ارتباط است. در واقع، ریسک حسابرسی در ارتباط با احتمال کشف نشدن تحریفهای حسابداری بااهمیت، بیان می‌شود. بنابراین، ارتباط اساسی موضوع اهمیت با حسابرسان، زمانی که ریسک حسابرسی یک رویداد مالی را ارزیابی می‌کنند، عبارت است از اینکه در چه نقطه‌ای یک تحریف احتمالی به اندازه کافی بااهمیت می‌شود تا بر عملیات حسابرسی و اظهارنظر آن اثر گذارد؟

در کار حسابرسی دو عامل مرتبط با این موضوع وجود دارد؛ اول ریسک کشف تحریف حسابداری به وسیله حسابرسان (به دلیل عوامل مرتبط با کنترل‌های شرکت و سطح صلاحیت حسابرسان) و دوم، مسئله ماهیت کمی و یا کیفی تحریف و اثر بر صورتهای مالی حسابرسی شده و گزارش حسابرسی. بنابراین، اهمیت باید به عنوان موضوعی با ماهیت چندبعدی در نظر گرفته شود؛ موضوعی که هم بر حسابداری و هم بر حسابرس اثر می‌گذارد؛ به خصوص در ارتباط با اطلاعاتی که محتوای آن بر قضاوت استفاده کننده اثر می‌گذارد. در مورد مفهوم اهمیت در حسابرسی، موضوع مشخص این است که اهمیت به طور مستقیم بر تصمیمهای حسابرسی در مورد کیفیت صورتهای مالی گزارش شده، اثر گذار است. اهمیت بر مربوط بودن و قابلیت اعتماد صورتهای مالی اثر می‌گذارد. بنابراین اهمیت باید به وسیله حسابرس و در ارتباط با تاثیر آن بر عملکرد و تصمیمهای

استفاده‌کننده، ارائه صادقانه پدیده‌ها و در واقع مسئله پاسخگویی مدیریت به صاحبان سهام و سایر ذینفعان، ارزیابی شود (حساس‌یگانه، ۱۳۹۰).

نقطه تمرکز حسابرسی مبتنی بر ریسک به واسطه فناوری تغییر کرده است. با استفاده از امکانات کامپیوتری و شبکه‌های ارتباطی، بسیاری از اموری که پیش از این به صورت جداگانه انجام می‌گرفت، با هم ترکیب شده‌اند که این کار، احتمال خطای سیستمی تکرار شونده را افزایش داده است. تعریف ساده حسابرسی مبتنی بر ریسک چنین است: «یک حسابرسی که در آن گروه حسابرسی تلاشهای خود را بر مواضع دارای ریسک بیشتر متمرکز می‌کند.» از این رو، افراد حرفه‌ای باید برای اینکه وقت خود را کجا صرف کنند، دست به انتخاب بزنند. طبیعی است که تمرکز بر مواضع، دارای بیشترین ریسک منطقی خواهد بود و این همان هدف حسابرسی مبتنی بر ریسک است (خدارحمی و آزاد، ۱۳۸۶).

پیشرفتهای اخیر در فناوری اطلاعات و خطر دستکاری اطلاعات با استفاده از آن، ممکن است از توانایی حرفه حسابرسی پیشی بگیرد و حسابرسان نتوانند از عهده آن برآیند. حسابرسان نه تنها باید مهارت‌های فناوری اطلاعات را دارا باشند، بلکه همچنین باید در مهارت‌های فناوری اطلاعات متخصص باشند تا از عهده وضعیت‌های مختلف حسابرسی برآیند. اگر حسابرسان به صورت اثربخشی قادر به حسابرسی سیستم‌های فناوری اطلاعاتی که صورتهای مالی از آنها استخراج می‌گردد، نباشند، دیگر دانش تخصصی آنها در مورد اصول پذیرفته‌شده حسابرسی بی‌ارزش خواهد بود.

در حال حاضر دستیابی به درکی مناسب از کنترل‌های فناوری اطلاعات، برای مؤسسه‌های بزرگ امری بسیار مهم است. مؤسسه‌های کوچکتر زیاد نگرانی ندارند، چون اغلب سیستم‌های صاحبکار آنها پیچیده نیست؛ با این حال باید به یاد داشته باشیم که با گذشت زمان، هر سال تمام صاحبکاران از نظر فنی پیچیده‌تر می‌شوند و برای ارتقای مهارت و به‌روز شدن نباید صبر کرد تا با توجه به این موضوع خیلی دیر شود! (مهدی بهرامی، محسن عامری شهرابی ۱۳۹۲).

۱۰. نتیجه‌گیری

یکی از دلایل پیشرفت بشر حس کشف حقیقت و برتری طلبی اوست که همواره نیازهایش را افزون و منجر به شکل‌گیری اندیشه نوین و تلاش بیشتر برای رفع نیازهای وی شده است. جهت پاسخگویی به نیازهای جدید که در پیروی از ارتقای دانش او و معرفی محصولات پیشرفته در تحولات عظیمی را در پی داشت فناوری‌های نوین ظهور و روز به روز طراحی و تولید آن‌ها چشمگیرتر شد. حسابداری نیز به عنوان یکی از نخستین فنون بهره برداری ارتباطی تنگاتنگ و وابسته با فناوری‌های نوظهور برقرار کرد. فناوری‌های نوین در تعبیر عموم صرفاً در حد کاربرد رایانه‌ها و طراحی و عرضه نرم افزارهای پیشرفته مالی و حسابداری خلاصه می‌شوند در حالی که این امر بخش بسیار کوچکی از موضوع فناوری‌های نوین است. و در حال حاضر پافراتر از این عرصه گذاشته و باتولید سیستم‌های مکانیکی و گاه الکترونیکی به بسط قلمروی خود اقدام می‌کنند

مراجع

- ۱-عباس زاده، محمد رضا و محمدی جمال، (۱۳۹۲). بررسی عوامل موثر بر افزایش استقلال حسابرسان دیوان محاسبات کشور، (۲۱)، ۷-۱.
- ۲-محمود دهنوی، زهره، (۱۳۹۵). استفاده از فناوری اطلاعات در حسابرسی مستقل در ایران؛ موانع و مشکلات، (۲۱)، ۶۷-۵۶.
- ۳-مرشدی پور، مریم، دهقان دهنوی، حسن و معین الدین، محمود، (۱۳۹۵). شناسایی و اولویت بندی عوامل موثر بر کیفیت حسابرسی فناوری اطلاعات، (۶۲)، ۱۳۷-۱۳۹.
- ۴-محب ملکی، جلیل، روش های نوین حسابرسی و مروری بر تخلفات شرکت آترون ۹-۱۳.
- ۵-حساس یگانه، یحیی (۱۳۸۸)، فلسفه حسابرسی، انتشارات علمی و فرهنگی، تهران، چاپ دوم.
- ۶- حساس یگانه یحیی، آذین فر کاوه (۱۳۸۹)، رابطه بین کیفیت حسابرسی و اندازه موسسه حسابرسی، بررسی های حسابداری و حسابرسی، دوره ۱۷، شماره ۶۱